

Innehållsförteckning

Rapportens upplägg	2
1. Sammanfattning	3
1.1 Sidas bedömning av strategigenomförandet – ny strategi	3
1.2 Sammanfattande resultatanalys på strateginivå	3
1.3. Slutsatser och bedömningar från genomförandet av föregående strategi	4
2. Slutsatser från operationalisering	5
2.1. Sidas humanitära erbjudande och förändringsteorier	5
2.2. Genomförande	7
2.3 Uppföljning	9
3. Resultatredovisning	10
3.1 Sidas bidrag till förändring på strateginivå	10
3.1.1 Analys av portföljen	10
3.2 Analys och redovisning av resultat per strategimål	12
3.2.1 Tematisk prioritering 1: stärkt humanitärt stöd för att rädda liv och lindra nöd	12
3.3 Sidas bidrag till långsiktiga effekter	17
4. Översikt av strategisammanhanget	18
4.1 Sveriges roll i strategisammanhanget	19
4.2 Resultat från andra strategier, synergier och samordning	20
4.3 Lokalt ägarskap	22
5. Implikationer	23
Bilagor	1
Bilaga 1. Strategirapporten – syfte, upplägg och förklaring till trafikljussystemet	1
1.1 Om strategirapporten – syfte och upplägg	1
1.2 Förklaring av trafikljussystemet	1
Trafikljus för portföljens resultat	2

Rapportens upplägg

Kapitel 1 sammanfattar Sidas slutsatser och bedömning från genomförandet av strategin, inklusive en kortfattad resultatbedömning, samt sammanfattar Sidas slutsatser och bedömningar från genomförandet av föregående strategi.

Kapitel 2 redovisar slutsatser från operationaliseringen.

Kapitel 3 redovisar resultat för den nya strategin.

Kapitel 4 ger en översikt av strategisammanhanget och beskriver den utvecklingskontext i vilken strategin genomförs.

Kapitel 5 redogör för eventuella implikationer för det fortsatta strategigenomförandet som Sida vill lyfta till UD.

1. Sammanfattning

1.1 Sidas bedömning av strategigenomförandet – ny strategi

	 Portföljens Sammansättning	 Portföljens Resultat
1. Rädda liv och lindra nöd genom humanitär assistans och skydd för krisdrabbade människor.		
2. Stärkt effektivitet i genomförandet av humanitärt bistånd.		

1.2 Sammanfattande resultatanalys på strateginivå

Den globala humanitära situationen är fortsatt allvarlig, med omfattande humanitära behov, rekordhög nivåer av människor på flykt samt bristfällig respekt för internationell humanitär rätt, samtidigt som förutsättningarna för att tillhandahålla humanitärt assistans och skydd till krisdrabbade människor försvåras av begränsat tillträde för humanitära aktörer till människor som drabbats av kriser och katastrofer, svåra säkerhetsutmaningar och omfattande attacker mot civila och humanitära biståndsarbetare. Samtidigt befinner sig det humanitära systemet i en djup finansieringskris, till stor del till följd av USA:s beslut att kraftigt minska sin finansiering, vilket har lett till drastiska nedskärningar i den humanitära verksamheten världen över.

Från och med den 1 oktober 2025 har Sida i uppdrag att genomföra regeringens nya strategi för Sveriges humanitära bistånd (2025–2029) och de resultat som redovisas i denna rapport avser därmed enbart aktiviteter som genomförts från oktober 2025. Delar av portföljen är dessutom fortfarande under sammansättning baserat på lärdomar från föregående strategiperiod, slutsatser från operationaliseringen, samt de prioriterade delmål, områden och arbetssätt som identifierats i den genomförandeplan Sidas humanitära avdelning tagit fram (även kallat "det humanitära erbjudandet").

Trots den begränsade genomförandeperioden och de mycket svåra operativa förutsättningarna i flera av verksamhetsländerna har resultat kunnat redovisas inom flera områden under rapporteringsperioden. Sidas stöd har möjliggjort för partnerorganisationer att tillhandahålla humanitärt stöd till krisdrabbade människor med akuta humanitära behov genom insatser inom exempelvis akutsjukvård, livsmedelsdistribution, behandling av akut undernäring samt stöd inom vatten, sanitet och hygien, också i svårtillgängliga områden präglade av svåra säkerhetsutmaningar och begränsat humanitärt tillträde. Sidas partnerorganisationer har också bidragit till att minska riskerna för våld, hot och övergrepp mot krisdrabbade människor samt stärkt respekt för och efterlevnad av internationell humanitär rätt. I flera av verksamhetsländerna har Sidas flexibla finansiering möjliggjort för partnerorganisationer att anpassa och ställa om sin verksamhet utifrån förändrade förutsättningar eller oförutsedda händelser, såsom de dramatiska nedskärningarna i amerikansk finansiering och efter den kraftiga jordbävningen i Myanmar den 28 mars 2025.¹

Genom förändrade partnerskapskategorier och en utvecklad partnerskapsportfölj, bestående av organisationer som Sida bedömer har god kapacitet att tillhandahålla humanitär assistans och skydd, avser Sida att ytterligare stärka förutsättningarna för ett effektivt genomförande av det humanitära biståndet under strategiperioden. Dessutom förväntas det utökade antalet partnerskapskategorier

¹ Sida. Kraftig jordbävning i Myanmar – Sida ger 158 miljoner kronor i akut stöd till drabbade. Hämtad 9 mars 2026s

förbättra möjligheterna till stärkta synergier med utvecklingssamarbetet i utvalda länder. Områden som kommer att utvecklas ytterligare under 2026 inkluderar ökat direktstöd till lokala organisationer, ytterligare satsningar på skydd, internationell humanitär rätt och humanitär diplomati samt partnerskap kopplade till föregripande åtgärder och mer hållbara lösningar inom humanitärt bistånd, i enlighet med den nya humanitära strategin. Vidare kommer Sida med anledning av de omfattande risker som präglar genomförandet i många av verksamhetsländerna, bygga vidare på de åtgärder som vidtagits i syfte att minska riskerna i genomförandet, innefattande stärkt arbete med uppföljning och riskhantering.

Sida kommer även fortsatt att ta fasta på Sveriges och Sidas roll som principfast humanitär givare, inte minst genom tillämpningen av en allokeringmodell som möjliggör en behovsbaserad fördelning av humanitära medel till de kriser där behoven är som störst och mest akuta. Sidas tidiga utbetalningar under året och kvalitetsfinansiering utgör ett ytterligare mervärde som humanitär givare att bibehålla och utveckla. Sida spelar även en fortsatt viktig roll i termer av humanitär givarsamordning och avser under strategiperioden fortsätta arbeta i nära samarbete med andra givare inom prioriterade områden såsom lokalt-lett humanitärt arbete, behovsbaserade analyser och skydd samt systemstödande stöd och reformarbetet inom ramen för den humanitära omställningen ("Humanitarian Reset") och UN80. Sida avser även att under strategiperioden söka ett mer strategiskt samarbete och kunskapsutbyte med organisationer och myndigheter som verkar inom den humanitära sektorn, inom ramen för Team Sweden, samt stärka samverkan och synergier mellan det humanitära biståndet och utvecklingssamarbetet.

1.3. Slutsatser och bedömningar från genomförandet av föregående strategi

Sida bedömer att det finns tydliga lärdomar från genomförandet av föregående strategi, bland annat när det kommer till hur Sida kan vidareutveckla Sidas partnerskapsmodell, portföljsammansättning och arbetssätt. Sida har höjt ambitionsnivån inom en rad prioriterade områden och det finns ett tydligt värde av att behålla och vidareutveckla de delar som fungerat väl, samtidigt som det finns ett behov att genomföra förändringar jämfört med föregående strategiperiod för att förbättra strategigenomförandet och för att bidra till stärkt effektivitet inom det humanitära systemet. Centrala delar av operationaliseringen av den humanitära strategin 2025-2029 har därför utformats med hjälp av lärdomar från föregående strategiperiod, bland annat:

- Att tillämpningen av en **allokeringsmodell som möjliggör behovsbaserad fördelning av humanitära medel** till kriser där behoven är som störst och mest akuta ger Sida och Sverige en tydlig och ledande roll som en principfast givare. Det bidrar även till att Sverige har en stark och trovärdig röst i det humanitära systemet och kan påverka genomförandet av humanitär verksamhet som grundar sig i en behovsbaserad prioritering. Den behovsbaserade allokeringmodellen, i kombination med tidiga utbetalningar och en hög grad av flexibilitet i hur partnerorganisationer kan använda Sidas medel på landnivå genom den programbaserade ansatsen, har dessutom stärkt bilden av Sverige som en förutsägbar, pålitlig och opartisk givare.
- Att Sidas modell med en uppsättning Centrala Operativa Partnerskap, tidigare kallat "strategiska partnerskap", i hög grad är effektiv för att säkerställa att huvuddelen av Sidas humanitära stöd skyndsamt når krisdrabbade människor i världens mest akuta humanitära kriser, inklusive i svårtillgängliga områden. **Genom de centrala operativa partnerskapen kan Sida snabbt kanalisera stöd till internationella organisationer med bred geografisk närvaro och kapacitet att leverera skydd och assistans i stor skala**, och denna partnerskapsmodell bedöms fortfarande som mycket relevant och viktig för ett effektivt humanitärt bistånd och strategigenomförande.
- **Att Sida bidrar med ett starkt mervärde i det humanitära systemet genom att fortsätta säkerställa skyddsfrågors centrala plats i den humanitära responsen, och främjande av respekt**

för internationell humanitär rätt, inklusive insatser inom humanitär diplomati. Att stärka det humanitära systemets kapacitet att förebygga och minska risken för våld och övergrepp mot civila och krisdrabbad befolkning är inte bara en betydande del av det humanitära kärnmandatet, det spelar också en avgörande roll i att begränsa uppkomsten av humanitära behov.

- Att Sida behöver reservera en del av det årliga anslaget för prioriterade delmål, samt öka antalet årsarbetskrafter som arbetar med dessa områden, för att accelerera arbetet och bidra till stärkt effektivitet inom såväl Sidas strategigenomförande som det humanitära systemet. Sida har som del av operationaliseringen skapat fyra tydliga partnerskapskategorier och sett över avdelningens struktur och ansvarsfördelning för de olika kategorierna för att möjliggöra fler direkta stöd till lokala organisationer, ytterligare satsningar på skydd, internationell humanitär rätt och humanitär diplomati och mer hållbara humanitära insatser, samt operativa partnerskap kopplade till föregripande åtgärder, systemstödande stöd och innovation under strategiperioden.
- Att Sida ska bidra till att utveckla och förbättra samordningen för det samlade svenska stödet i utdragna kriser och för klimatrelaterade katastrofer, eftersom stora delar av dagens humanitära behov finns i utdragna kriser med återkommande och ökande klimathot. De många utdragna kriserna, de växande behoven och det ökande finansieringsgapet gör det avgörande att stärka synergierna mellan humanitärt bistånd, utvecklingsamarbete och fredsbyggande för att förebygga och minska långvariga humanitära kriser.
- Att Sida bygger vidare på de åtgärder som vidtagits i syfte att minska riskerna i genomförandet, innefattande stärkt arbete med uppföljning och proaktiv riskhantering.

2. Slutsatser från operationalisering

2.1. Sidas humanitära erbjudande och förändringsteorier

För att operationalisera Strategin för Sveriges humanitära bistånd 2025–2029 utarbetade Sida under 2025 en genomförandeplan. En årlig översyn av genomförandeplanen kommer att genomföras för att vid behov justera inriktning och vägval i strategigenomförandet.

I Sidas humanitära genomförandeplan redogörs för hur Sida avser nå förväntade resultat genom delmål och prioriterade områden; val av samarbetspartner baserat på kapacitet att bedriva en principfast och effektiv verksamhet; anpassning av ansats och arbetssätt i olika typer av kriser; Sidas behovsbaserade allokeringsmodell och finansieringsverktyg; samverkan med andra strategier för att bidra till regeringens ambition att globalt minska den växande klyftan mellan behov och tillgänglig finansiering; arbetssätt för resultatuppföljning och lärande; samt identifiering av risker och riskminimerande åtgärder för strategigenomförandet.

Dokumentet redogör dessutom hur Sida kan bidra till att minska humanitära behov i linje med regeringens reformagenda *Bistånd för en ny era* (december 2023)² och Sidas verksamhetsstrategi (2024–2026) genom att stärka synergierna med utvecklingsbiståndet som i högre grad ska bidra till en minskning av de humanitära behoven medan det humanitära biståndet fokuserar på det humanitära kärnmandatet (rädda liv och lindra nöd). Erbjudandet tar hänsyn till vikten av komplementaritet mellan Sidas och UD:s respektive humanitära stöd, för att säkerställa ett enhetligt och effektivt svenskt humanitärt bistånd som stärker Sveriges roll och inflytande i det humanitära systemet och dess respons.

Strategin för Sveriges humanitära bistånd 2025–2029 fastslår att det normativa ramverket för humanitärt bistånd utgörs av internationell humanitär rätt och de humanitära principerna. Strategin betonar även kostnadseffektivitet, nytänkande och innovation som vägledande principer.

---

² Regeringskansliet, *Bistånd för en ny era – frihet, egenmakt och hållbar tillväxt* (2023)

Strategigenomförandet ska bidra till att det humanitära biståndet räddar liv, lindrar nöd och upprätthåller mänsklig värdighet hos människor som har utsatts, eller står under hot att utsättas, för väpnade konflikter, terrorism, naturkatastrofer eller andra katastrofliknande förhållanden.

Strategin har två övergripande mål:

1. Rädda liv och lindra nöd genom humanitär assistans och skydd för krisdrabbade människor.
2. Stärkt effektivitet i genomförandet av humanitärt bistånd.

De två övergripande målen i strategin är sammanlänkade och syftar till att på ett så effektivt sätt som möjligt svara upp mot humanitära behov. Som ett led i operationaliseringen har Sida identifierat delmål som prioriteras i strategigenomförandet. För det första målet lyder dessa delmål:

- 1.1 Humanitär respons når de mest sårbara människorna med de mest akuta behoven, även i svårtillgängliga områden.
- 1.2 Risken för våld, hot och övergrepp minskas för de mest utsatta krisdrabbade människorna.
- 1.3 Respekt för och efterlevnad av internationell humanitär rätt och andra rättsliga ramverk till skydd för krisdrabbade människor stärks.

Förändringsteorin för uppfyllelse av strategimål 1 utgår från antagandet att stöd till ett noggrant urval av partner, inklusive lokala partner med bäst förutsättningar att nå krisdrabbade människor oavsett var de befinner sig, möjliggör att humanitära insatser når sårbara människor med akuta behov även i svårtillgängliga områden. Vidare, genom att minska riskerna för våld, hot och övergrepp mot den drabbade befolkningen bidrar Sida till ett stärkt skydd för människor i humanitära kriser. Sida förutser att 80–85 procent av det årliga anslaget kommer att användas för att nå detta mål.

De delmål som Sida har identifierat och kommer att prioritera för att nå mål 2 i den humanitära strategin är:

- 2.1 Humanitär respons är principfast, behovsbaserad samt så snabb, relevant och långsiktig som möjligt.
- 2.2 Lokala aktörers genomförande och ledarskap i den humanitära responsen stärks.
- 2.3 Uppkomsten av humanitära behov minskas på sikt genom föregripande åtgärder och samverkan med utvecklingsinsatser som bygger motståndskraft.

Förändringsteorin för uppfyllelse av strategimål 2 utgår från antagandet att stöd till verksamhet som stärker kapaciteten hos humanitära aktörer att ta fram jämförbara och kvalitativa behovsanalyser, i kombination med påverkansarbete och humanitär diplomati för ökad förståelse av humanitära principer och vikten av humanitärt tillträde i konflikter, kommer att bidra till stärkt effektivitet i genomförandet av humanitärt bistånd. Detta sker genom att den humanitära responsen blir mer principfast, behovsbaserad, snabb och relevant.

Därutöver bidrar stöd till kostnadseffektiv verksamhet – bland annat genom ökad kvalitetsfinansiering till principfasta lokala/nationella aktörer, vidareutveckling av föregripande åtgärder inom det humanitära mandatets ansvar samt stöd till innovativa metoder – till ett mer hållbart humanitärt arbete. Genom att fördjupa samarbetet med relevanta utvecklingsaktörer bidrar Sida till åtgärder på global och lokal nivå som minskar den växande klyftan mellan humanitära behov och finansiering. Sida förutser att 15–20 procent av det årliga anslaget kommer att användas för att nå detta mål.

Sida har identifierat fem prioriterade områden som ska uppmärksammas särskilt under strategiperioden: lokalt lett humanitärt arbete, skydd, innovation, behovsbaserad prioritering samt synergier och samverkan med utvecklingsbiståndet. Utöver dessa kommer andra viktiga områden i strategin också genomsyra genomförandet. Detta inkluderar kvinnors och barns – särskilt flickors – särskilda utsatthet i humanitära kriser samt föregripande åtgärder.

2.2. Genomförande

I detta avsnitt redogörs kortfattat för hur Sida ska arbeta med genomförandet av strategin inom de fem prioriterade områdena, samt hur Sida har utarbetat en ny partnerskapsportfölj för att skapa bästa möjliga förutsättningar att uppnå strategimålen.

Prioriterade områden

Lokala och nationella aktörer: Trots deras avgörande roll i humanitära kriser saknar många lokala och nationella aktörer tillgång till resurser, inflytande och erkännande inom det internationella humanitära systemet, där beslutsfattande och finansiering främst styrs av internationella aktörer. I strategigenomförandet ska Sida därför verka för att stärka dessa aktörers genomförande och ledarskap i den humanitära responsen och etablera nya partnerskap för att öka andelen stöd till lokala civilsamhällesorganisationer. Sida ska arbeta för att bidra till det globala målet om att minst 25 procent av den humanitära finansieringen går direkt eller via intermediärer till lokala och nationella aktörer.

Sida kommer att öka det direkta stödet till lokala och nationella aktörer, med ambitionen att dessa ska utgöra minst 3–5 procent av Sidas humanitära finansiering under strategiperioden. Utöver direktfinansiering kommer Sida också att arbeta för att andra partnerorganisationer bidrar med kvalitetsfinansiering till lokala och nationella aktörer. För att redovisa arbetet på ett ändamålsenligt sätt ska Sida även förenkla och tydliggöra sina riktlinjer och krav, med målsättningen att underlätta för lokala och nationella aktörer att genomföra en effektiv och hållbar humanitär respons.

Följande tre huvudprioriteringar kommer att vara utgångspunkter i arbetet:

1. Erkänna och säkerställa ledarskap för lokala och nationella aktörer i humanitära insatser.
2. Underlätta tillgången till kvalitetsfinansiering för lokala och nationella aktörer.
3. Etablera jämlika partnerskap mellan operativa partners och lokala och nationella aktörer.

Skydd: Våld och övergrepp bidrar till stort humanitärt lidande och ökad omfattning och allvarlighetsgrad av humanitära behov. En viktig del av arbetet med att stärka skydd för krisdrabbade människor under strategiperioden kommer att vara stöd till verksamheter som främjar respekt och efterlevnad av internationell humanitär rätt och andra rättsliga ramverk, inklusive insatser inom humanitär diplomati.

Sida kommer även att arbeta med humanitära ledare och andra givare på både global nivå och krisnivå i detta syfte. Sida kommer fortsatt att bidra till att stärka humanitära aktörers kapacitet att minska risken för våld, hot och övergrepp, oavsett sektor (Centrality of Protection). Sverige, genom Sida, leder dessutom givargruppen för skyddsfrågor tillsammans med Schweiz. I linje med den översyn av Inter-Agency Standing Committee (IASC) skyddspolicy³, som Sida medfinansierat arbetar gruppen för att givare ska synkronisera dialogfrågor, normativ dialog och riktlinjer kring skydd.

Slutligen kommer Sida att stärka lärande och kapacitet internt, samt öka samarbetet mellan den humanitära avdelningen och resultatavdelningen i uppföljningen av frågor som rör skydd och internationell humanitär rätt.

Innovation: Innovationstemat kommer att genomsyra Sidas arbete under strategigenomförandet med fokus på tre övergripande områden:

1. Stärka det humanitära systemets effektivitet samt nytänkande i genomförandet av humanitär verksamhet.

---

³ Cocking, J., Davies, G., Finney, N. et al., Independent review of the implementation of the IASC Protection Policy (2022).

2. Minska de humanitära behoven.
3. Utöka givarbasen genom innovativ finansiering.

Sida kommer i samtliga partnerskap och samarbeten att stimulera innovation och nytänkande samt stödja utvecklingen av innovativa metoder och arbetssätt. Riktade stöd kan även ges till aktörer som arbetar specifikt med innovation, teknologiska lösningar och innovativ finansiering. Teknisk utveckling, såsom artificiell intelligens och maskininlärning, skapar möjligheter att förbättra effektivitet och resultatmätning i humanitära insatser. Sida kommer dessutom att ytterligare integrera digitalisering i alla delar av biståndsverksamheten. Slutligen kommer Sida att se över möjligheten att stödja den svenska resursbasen och svensk expertis inom innovationsområdet, samt verka för innovativa finansieringslösningar, såsom mobilisering av kapital från privat sektor och utvecklingsbanker.

Behovsbaserad prioritering: Strategin slår fast att Sidas verksamhet fortsatt ska vara behovsbaserad och följa humanitära principer. Behovsbaserad prioritering är central i flera av delmålen. Sida kommer verka både internt och externt inom detta område.

Externt handlar det om att stärka förmågan inom det humanitära systemet att göra behovsbaserade prioriteringar, bland annat genom insatser för primärdatainsamling och analys av behovsdata. Detta är särskilt relevant i ljuset av pågående reformer inom det humanitära systemet som medför stora och omedelbara resursnedskärningar. Sida kommer även att driva frågan gentemot andra humanitära aktörer, särskilt egna partnerorganisationer som ska redovisa hur de säkerställer en behovsbaserad respons.

Internt kommer Sida fortsätta arbetet med en global allokeringsanalys som utgår från hur allvarliga de humanitära behoven är i varje kris, samt vilken kapacitet humanitära aktörer och krisdrabbade länder har att möta dessa behov. Inom varje kris väljs de partnerorganisationer som är bäst placerade att möta behoven, inom ramen för Humanitarian Crisis Analysis (HCA)-processen.

Synergier och samverkan med utvecklingsbiståndet: Sida kommer att stärka synergier mellan den humanitära strategin och bilaterala samt tematiska utvecklingsstrategier. Syftet är att säkerställa att utvecklingsfinansiering i humanitära kontexter mer effektivt bidrar till att minska uppkomsten av humanitära behov och förebygger nya kriser. Fokus är på samordning, gemensam analys och programmering. Områden för samverkan identifieras i Sidas HCA:er och i relevanta utvecklingserbjudanden. För 2025 skedde intern samverkan mellan olika strategier i 16 av 30 humanitära kriser, en minskning från tidigare år då även Mali, Burkina Faso, Sydsudan och Jemen inkluderades.

Partnerskapsportfölj

För att skapa bästa möjliga förutsättningar att genomföra strategin och hantera det utmanande humanitära omvärldsläget har Sida sett över och vidareutvecklat partnerskapsportföljen för 2025–2029 med följande kategorier:

Centrala operativa partnerskap: Består av organisationer med kapacitet att tillhandahålla skydd och assistans i flera av världens mest akuta humanitära kriser, med fokus på livräddande insatser inom exempelvis livsmedelsförsörjning, nutrition, hälsa, vatten, sanitet och hygien, tillfälliga boendelösningar samt skydd. Organisationerna har valts ut genom en rigorös bedömningsprocess, med fokus på relevans, operationell kapacitet, expertis samt intern styrning och kontroll. Portföljen är strategiskt utformad för att säkerställa geografisk och sektoriell balans samt att humanitär finansiering når lokala och nationella aktörer.

Riktade operativa partnerskap: Omfattar partnerskap som understödjer viktiga förflyttningar inom det humanitära systemet, möter tematiska prioriteringar eller adresserar akuta behov i specifika kontexter. Detta inkluderar stöd till lokala aktörer, kompletterande och livräddande stöd inom

prioriterade områden, stärkt efterlevnad av internationell humanitär rätt, humanitär diplomati samt föregripande åtgärder. Insatser inom denna kategori identifieras successivt under strategiperioden.

Systemstödjande partnerskap: Omfattar organisationer vars verksamhet direkt möjliggör leverans av skydd och assistans i krisdrabbade länder, exempelvis genom datainsamling, säkerhets- och logistiktjänster, samordning och sekundering av personal. Fokus ligger på aktörer som möjliggörare av mer effektiv och innovativ humanitär verksamhet. Partnerskap inom denna kategori ska också stödja reformarbetet inom det humanitära systemet och UN80 kring konsolidering, effektivisering och prioritering av gemensamma systemstödjande tjänster.

Partnerskap för analys, lärande och innovation: Omfattar organisationer som utvecklar det humanitära systemet genom analys, lärande, granskning och innovation. Urval sker genom avgränsade utlysningar eller inbjudan till ansökningar inom prioriterade områden, baserat på strategiska kunskapsbehov. Syftet är att förbättra effektivitet och nytänkande i det humanitära systemet, minska humanitära behov och utöka givarbasen genom innovativa finansieringslösningar.

Insatser inom partnerskapskategorierna centrala operativa partner och riktade operativa partnerskap förväntas främst bidra till mål 1 i strategin: Rädda liv och lindra nöd genom humanitär assistans och skydd för krisdrabbade människor och förutses ta 80-85 procent av det årliga anslaget i anspråk. Insatser inom systemstödjande partnerskap och partnerskap för analys, lärande och innovation förväntas främst bidra till mål 2 i strategin: Stärkt effektivitet i genomförandet av humanitärt bistånd och förutses uppgå till 15-20 procent av det årliga anslaget.

Alla partnerskap ska präglas av kostnadseffektivitet, tydliga och mätbara resultat, stärkt genomförande effektivitet samt innovation och nytänkande.

Urvalet av partners inom de centrala operativa partnerskapen är färdigställt, och beredning av nya insatser pågår med mål att fatta beslut och utbetala medel under första kvartalet 2026. Partnerskapsportföljen för riktade operativa partnerskap, systemstödjande partnerskap samt partnerskap för analys, lärande och innovation är föremål för analys och beredning och kommer att sammansättas under 2026. Analyserna som underlag för urvalet av partners kommer färdigställas under de första två kvartalen 2026.

2.3 Uppföljning

Sida arbetar med evidensbaserad styrning, bland annat genom regelbundna behovsbedömningar på både global nivå och krisnivå. Kvantitativ och kvalitativ analys av data ligger till grund för både vilka kontexter Sida fokuserar på och hur medel fördelas proportionerligt enligt behov mellan olika kriser. Sida gör årligen en analys per kris (HCA – Humanitarian Crisis Analysis), som innefattar val av partner samt tematiska prioriteringar på krisnivå. Urval och prioriteringar baseras på evidens kopplat till redovisade resultat, kapacitet att verka inom respektive kris samt koppling till de prioriterade områdena. För 2026 har HCA genomförts för 25 länder, vilket är samma antal som under 2025.

Sida har ett välutvecklat system för uppföljning av insatser, inklusive årsrapportering, årsmöten och utvärderingar, samt uppföljning av och dialog kring utvecklingen av den humanitära situationen i kriser. Sida genomför regelbundet uppföljningsresor med fokus på genomförande, operativa utmaningar samt granskning av intern styrning och kontroll (ISK). I många av de kriser där Sida verkar är korruption utbredd och omfattande, och därför är en viktig del av uppföljningen att hantera misstankar om olika typer av korruption, oegentligheter och missförhållanden. Baserat på en analys av risk och väsentlighet deltar även avdelningens controllers i vissa resor för att ytterligare stärka ISK-uppföljningen. Utöver ISK-uppföljning vid fältbesök genomförs också ISK-granskningar och fortlöpande uppföljning i dialog med partner.

Sida har som ambition att följa upp centrala operativa partners riskhanteringskapacitet i samtliga kriser som erhåller finansiering från Sidas humanitära avdelning, men har valt att särskilt fokusera

uppföljningen på Sudan, Myanmar, Jemen, Etiopien, Syrien, Palestina, Ukraina och DR Kongo på grund av den höga risknivån i dessa länder under 2026.

Sidas humanitära avdelning har tagit fram nya arbetssätt och verktyg i syfte att stärka ansatsen till uppföljning av centrala operativa partners. Detta arbete är pågående och har bland annat resulterat i förbättrade förutsättningar att följa upp centrala operativa partners på ett mer enhetligt sätt vad gäller dialogfrågor och risker, liksom att uppföljningen i högre grad kan informera bedömningar av dessa partners.

Vid utlandsmyndigheter där det finns humanitära fokuspunkter sker uppföljningen i samverkan med dessa. Sida har utökat antalet humanitära fokuspunkter för att främja möjligheten till analys och uppföljning i fält samt för att skapa synergier mellan det humanitära biståndet och utvecklingsarbetet. Under januari 2026 beviljades humanitära avdelningens önskemål om att ha en 100-procentig humanitär fokuspunkt vid varje utlandsmyndighet med ansvar för humanitära biståndsfrågor, inklusive nya tjänster på ambassaderna i Bogotá (för Venezuela), Dakar (för Sahel) och Nairobi (för Somalia respektive Sudan). Dessutom utökas närvaron på bland annat ambassaden i Maputo från 50 procent till 100 procent. Samtliga tjänster ska tillträdas i augusti 2026 och det totala antalet humanitära fokuspunkter kommer då att uppgå till 14.

För att främja synergier och resultatuppföljning genomförs dessutom uppföljningsresor tillsammans med kollegor från bilaterala och tematiska strategier, vilket bland annat tillämpades för Palestina, Afghanistan och Ukraina under 2025.

3. Resultatredovisning⁴

3.1 Sidas bidrag till förändring på strateginivå

3.1.1 Analys av portföljen

Tabell 1. Utfall och antal insatser per strategimål, 2025⁵

Strategimål	Utfall, mnkr	Antal Insatser
Att rädda liv och lindra nöd genom humanitär assistans och skydd för krisdrabbade människor	477,9	18
Stärkt effektivitet i genomförandet av humanitärt bistånd	101,5	7
Utfasning	0,3	1

I enlighet med Sidas målsättning används majoriteten av såväl insatserna som anslaget för att uppnå strategimålet om assistans och skydd till krisdrabbade människor. Inom ramen för dessa insatser används anslaget för verksamhet riktad till krisdrabbade människor på landnivå. Strategimålet om stärkt effektivitet i genomförandet av humanitärt bistånd bedöms särskilt bidra genom katalytisk, innovativa och systemstödande insatser på global nivå, som i sin tur förbättrar den humanitära responsen på landnivå. Sida bedömer att detta mål även framöver kommer att motsvara en mindre andel av anslaget, men att det finns utrymme att öka antalet insatser beroende på hur operationaliseringen av målet fortlöper under första halvan av 2026.

⁴ I kapitlet används begreppet "utfall". Med utfall avses utbetalade medel minus återbetalade medel.

⁵ Är strategin på sitt första genomförande år inkluderar tabellen enbart strategimål/utfall från den nya strategin, då strategimålen inte är desamma.

Tabell 2. Utfall och antal insatser per globalt mål (Agenda 2030), 2025⁶

SDG-mål	Utfall, mnkr	Antal Insatser
1- Ingen fattigdom	590,1	6
2- Ingen hunger	3 288,3	14
3- God hälsa och välbefinnande	2 138,5	8
4- God utbildning för alla	488,0	1
5- Jämställdhet	1 039,0	5
6- Rent vatten och sanitet för alla	1 774,4	8
7- Hållbar energi för alla	0	0
8- Anständiga arbetsvillkor och ekonomisk tillväxt	0	0
9- Hållbar industri, innovationer och infrastruktur	0	0
10- Minskad ojämlikhet	234,5	1
11- Hållbara städer och samhällen	234,5	1
12- Hållbar konsumtion och produktion	0	0
13- Bekämpa klimatförändringarna	0	0
14- Hav och marina resurser	0	0
15- Ekosystem och biologisk mångfald	0	0
16- Fredliga och inkluderande samhällen	1 230,8	13
17- Genomförande och globalt partnerskap	196,0	4

Det humanitära stödet bidrar till flera av de globala målen, särskilt de som rör individers grundläggande rättigheter, såsom tillgång till rent vatten och sanitet, utrotad hunger samt god hälsa och välbefinnande. Därutöver finns ett antal globala mål som ligger utanför mandatet för det humanitära stödet, vilket tydliggörs i tabellen ovan.

Tabell 3. Utfall per partnerkategori, 2025⁷

Partnerkategori	Utfall, mnkr	Procent
Icke-statliga organisationer (NGOs) och civilsamhälle	2 562,1	55,2 %
Multilaterala organisationer	1 917,8	41,3 %
Offentliga institutioner	138,8	3,0 %
Offentlig-privat samverkan (PPPs) och nätverk	17,9	0,4 %
Universitet, högskola eller annan akademisk institution, forskningsinstitut eller tankesmedja	6,0	0,1 %
Övriga	0,7	0,0 %

Sidas humanitära partners består främst av internationella NGOs och multilaterala organisationer, vilket även framgår i tabellen ovan. Dessa centrala operativa partnerskap får en majoritet av anslaget och bidrar i huvudsak till genomförandet av strategimål 1 om assistans och skydd. Sida bedömer att

⁶ Är strategin på sitt första genomförande år aggregerar tabellen hela årets utfall och insatser, dvs både den äldre (om sådan finns) och den nya strategin.

⁷ Är strategin på sitt första genomförande år aggregerar tabellen hela årets utfall och insatser, dvs både den äldre (om sådan finns) och den nya strategin.

fördelningen inte kommer att påverkas märkbart under strategiperioden. Däremot förväntas ett ökat antal stöd ges via lokala och nationella civilsamhällesorganisationer. Den exakta fördelningen mellan NGOs och multilaterala organisationer kan skifta något från år till år, beroende på den krisspecifika allokeringen där de bäst lämpade aktörerna identifieras årligen under strategins genomförande.

Tabell 4. Policymarkörer, 2025⁸

Policymarkörer	Andel delsyfte	Andel huvudsyfte
Miljö- och klimat	48,9%	0%
Jämställdhet	80,5%	0%
Konflikt	60,1%	6,5%

Huvudsyftet med humanitärt bistånd är att rädda liv och lindra nöd, och all verksamhet ska genomföras utifrån ett do no harm-perspektiv, vilket innebär att majoriteten av verksamheten åtminstone har ett delsyfte att bidra till jämställdhet och/eller konfliktförebyggande. Andelen insatser som tar särskild hänsyn till miljö och klimat är något lägre, trots att samtliga av Sidas partner har tydliga policys och riktlinjer för hur de ska säkerställa att verksamheten inte bidrar till försämrad miljö eller klimat. Ett fåtal av Sidas humanitära insatser har även huvudsyfte kopplat till konflikt.

3.2 Analys och redovisning av resultat per strategimål

3.2.1 Tematisk prioritering 1: Stärkt humanitärt stöd för att rädda liv och lindra nöd

Standardiserat resultatområde 1: Människor i humanitära kriser ges snabbt livräddande stöd och skydd, i enlighet med humanitära principer, internationell humanitär rätt och med respekt för deras värdighet.

Strategimål 1: Att rädda liv och lindra nöd genom humanitär assistans och skydd för krisdrabbade människor.

Utvecklingsanalys

Den globala humanitära situationen fortsätter att förvärras, med konflikter som blir fler, längre och mer komplexa, bristfällig respekt för internationell humanitär rätt, innefattande attacker mot hälsokliniker och sjukhus, skolor och annan civil infrastruktur samt utbrett våld mot civila, inklusive grova rättighetskränkningar och sexuellt våld. Svåra socioekonomiska förutsättningar präglar många av världens humanitära kontexter, och klimatrelaterade kriser som torka och översvämningar leder till ytterligare mänskligt lidande, hunger, skador på infrastruktur och socioekonomisk utsatthet i redan sårbara samhällen. Allt fler kriser är dessutom långvariga. 2024 gick 91 procent av finansieringen genom de globala FN-ledda humanitära appellerna till så kallade utdragna humanitära kriser, en ökning från 29 procent 2014. Tillträdet för humanitära aktörer till människor i behov av humanitär assistans och skydd är fortsatt begränsat i många kriser, och med 329 rapporterade dödsfall blev 2025 återigen ett mycket dödligt år för humanitära biståndsarbetare.

⁸ Är strategin på sitt första genomförande år aggregerar tabellen hela årets utfall och insatser, dvs både den äldre (om sådan finns) och den nya strategin.

Enligt OCHA:s globala bedömning av humanitära behov (GHO) för 2026 bedöms 239 miljoner människor vara i behov av humanitär assistans och skydd, med en målsättning att nå 135 miljoner med stöd genom de gemensamma responsplanerna till en beräknad kostnad av 33 miljarder dollar. Detta innebär en minskning jämfört med 2025, då 305 miljoner människor bedömdes vara i behov av humanitärt stöd, men det beror huvudsakligen på metodologiska förändringar i hur humanitära behov bedöms, snarare än på en förbättrad humanitär situation. 117 miljoner människor befinner sig på flykt och 520 miljoner barn – mer än vart femte barn globalt – lever i konfliktområden eller är på flykt från dem. Samtidigt lider 318 miljoner människor av akut hunger – mer än dubbelt så många som 2019. Svältkatastrofer har bekräftats i Gaza och Sudan, och delar av Sydsudan står på randen till svält.

Det humanitära systemet befinner sig samtidigt i en djup finansieringskris. Trots det svåra humanitära omvärldsläget minskade nivåerna av humanitär finansiering under 2025 mer än någon gång under det senaste decenniet och ligger nu lägre än 2016, till stor del på grund av USA:s drastiska nedskärningar i humanitära program under 2025. Sammantaget minskade USA:s andel av GHO-finansieringen från cirka 45 procent 2024 till 21 procent 2025. För 2026 har USA aviserat ett stöd om två miljarder USD med fokus på FN:s humanitära landfonder⁹, men stor osäkerhet råder fortsatt kring USA:s framtida humanitära engagemang. Även andra traditionellt stora givare, såsom Storbritannien och Tyskland, har minskat sin humanitära finansiering.

Som en av världens större humanitära givare har Sverige goda förutsättningar att bidra till att människor i humanitära kriser erhåller livräddande assistans och skydd. Merparten av Sidas humanitära medel fördelas genom Sidas allokeringsmodell, som möjliggör behovsbaserad fördelning av humanitära medel till kriser där behoven är som störst och mest akuta.

Sidas mekanism för snabb humanitär finansiering vid nyligen uppkomna eller kraftigt förvärrade kriser ger vidare partnerorganisationer goda förutsättningar att snabbt svara på nya och förändrade behov och tidiga utbetalningar samt flexibel och/eller flerårig finansiering stärker partners möjligheter att snabbt och effektivt möta föränderliga behov, upprätthålla verksamhet i svårtillgängliga områden och utveckla innovativa metoder och arbetssätt.

Portföljens sammansättning

Genom förändrade partnerskapskategorier och en ny partnerskapsportfölj, bestående av organisationer som Sida bedömer har god kapacitet att tillhandahålla humanitär assistans och skydd, finns goda förutsättningar att nå strategimålet.

Sidas partner är noggrant utvalda, bland annat utifrån genomförandekapacitet, geografisk räckvidd samt förmåga att tillhandahålla humanitärt bistånd även i svårtillgängliga områden, och hantera svåra tillträdesutmaningar. Trots mycket svåra operativa utmaningar har Sidas partnerorganisationer i stort lyckats upprätthålla en omfattande närvaro i de största och mest allvarliga humanitära kriserna. Under 2026 genomför partner humanitär verksamhet i samtliga kriser som präglas av mycket svåra tillträdesutmaningar, inklusive konfliktområden och områden med omfattande administrativa och byråkratiska hinder.

Sidas flexibla finansiering och mekanism för humanitär snabbfinansiering skapar dessutom goda förutsättningar för partner att snabbt skala upp eller anpassa verksamheten vid förändringar i den operativa kontexten, exempelvis vid förvärrade humanitära kriser.

---

⁹ OCHA. OCHA-managed humanitarian funds receive landmark US\$2 billion contribution from United States. (29 December 2025).

Partnerorganisationerna har även valts ut utifrån sin förmåga att genomföra skyddsinsatser, samt integrera skydd i verksamheten och på så vis minska risken för våld, hot och övergrepp mot krisdrabbade människor i humanitära kontexter.

Portföljens resultat

Sida bedömer att insatserna inom stödområdet sammantaget har bidragit till att rädda liv och lindra nöd genom humanitär assistans och skydd för krisdrabbade människor. Genom tidig, principfast och ändamålsenlig humanitär finansiering har Sida möjliggjort för partners att skyndsamt svara på akuta behov, inklusive nya och förvärrade behov till följd av bland annat konflikter, naturkatastrofer, ekonomiska kriser och sjukdomsutbrott i världens mest allvarliga humanitära kriser.

I Sudan, som med över 33 miljoner människor i behov av humanitärt stöd har utvecklats till världens största humanitära kris, har partnerorganisationer som ACF och NRC tillhandahållit kontantbaserat stöd, vatten- och livsmedelsdistribution samt utbildningsmöjligheter och psykosocialt stöd till människor som flytt den belägrade staden El Fasher i norra Darfur.¹⁰ I Somalia har ICRC ökat sitt stöd till konfliktdrabbade samhällen genom kontantbaserat stöd till människor på flykt, reparation av borrhål och brunnar samt distribution av medicinska förnödenheter och näringstillskott för att stärka sjukvårdens kapacitet och behandling av akut undernäring bland barn.¹¹

Sedan eldupphöret i Gaza har många aktörer trappat upp verksamheten. UNICEF har exempelvis återställt livräddande intensivvård för barn vid Al-Shifa-sjukhuset, öppnat nya mottagningar för behandling av akut undernäring samt distribuerat rekreativt utrustning till barn i syfte att stödja barnens psykiska hälsa och välbefinnande. Genom tillfälliga lärcenter har barn också fått möjlighet att återuppta sin skolgång.¹² Även ICRC har under strategiperioden genomfört akuta livräddande sjukvårdsinsatser, bland annat i Sydsudan, där ICRC transporterat svårt skadade patienter från konflikthärjade områden och utfört operationer på patienter med vapenrelaterade skador.¹³

Sidas stöd har också möjliggjort för humanitära aktörer att stärka närvaron i miljöer präglade av svåra säkerhetsutmaningar och begränsat humanitärt tillträde. I Somalia har exempelvis Myndigheten för civilt försvar, trots utmanande säkerhets- och logistikförhållanden, färdigställt en humanitär camp i Dolow, vilket förväntas förbättra förutsättningarna för humanitära aktörer att upprätthålla långsiktig närvaro i området samt möjligheten att snabbt skala upp insatser vid krissituationer.¹⁴

Sidas kvalitetsfinansiering i form av flexibel finansiering har vidare möjliggjort för partners att anpassa verksamheten efter förändrade humanitära behov och täcka luckor i den humanitära responsen. Finansieringen har också fungerat stabiliserande när andra givare minskat sitt stöd, vilket har gjort det möjligt för aktörer som exempelvis IRC i Nigeria att fortsätta viktiga insatser inom hälsa, nutrition samt vatten, sanitet och hygien.¹⁵

---

¹⁰ NRC's Humanitarian Programme 2021-2025. Insatsnummer:14395, Action Against Hunger: HUM 2021-2025. Insatsnummer: 14398.

¹¹ ICRC Appeals 2022-2025: Operations. Insatsnummer: 14440.

¹² UNICEF Humanitarian Support 2022-2025. Insatsnummer: 15213.

¹³ ICRC Appeals 2022-2025: Operations. Insatsnummer: 14440.

¹⁴ MCF Överenskommelse 2022 – 2026. Insatsnummer: 14989.

¹⁵ IRC HUM 2021-2025. Insatsnummer: 14441.

Resultatexempel

Sidas stöd har under strategiperioden även bidragit till insatser som syftar till att stärka skyddet för krisdrabbade människor och främja respekt för internationell humanitär rätt. I Etiopien har krisdrabbade människor erhållit kontantbaserat stöd för att köpa energisnåla spisar i syfte att minska skyddsriskerna för kvinnor,¹⁶ och i Sydsudan har ICRC genomfört insatser för att informera alla parter om deras skyldigheter enligt internationell humanitär rätt samt betydelsen av obehindrat humanitärt tillträde.¹⁷

Samtidigt har genomförandet under strategiperioden påverkats av den i många kontexter mycket komplicerade och riskfyllda miljön, med stora operativa svårigheter att tillhandahålla humanitärt bistånd. Bland annat attackerades och plundrades en av WFP:s flodkonvojer med över 1 500 ton livsmedel i Sydsudan i början av 2026, och WFP har i de mest svåråtkomliga områdena av landet tvingats tillhandahålla humanitärt stöd genom enbart luftburna livsmedelsleveranser.

Strategimål 1.2: Stärkt effektivitet i genomförandet av humanitärt bistånd

Utvecklingsanalys

Det humanitära systemet står inför omfattande utmaningar. Den minskade humanitära finansieringen bidrog till att cirka 25 miljoner färre människor fick någon typ av humanitärt stöd under 2025 jämfört med 2024.¹⁸ Den kraftiga minskningen av humanitära medel sedan 2023 – och särskilt efter USA:s kraftiga nedskärningar av biståndet 2025 – har lett till att centrala funktioner i systemet står utan stadig finansiering. Detta har accelererat redan pågående och omfattande reformer och omstrukturering med stora nedskärningar i flera led. FN:s kontor för samordning av humanitär hjälp (OCHA) har tvingats till svåra val och prioriteringar, vilket får direkta konsekvenser i termer av vilka kriser som täcks av humanitära responsplaner, samt vilken typ av aktiviteter och vilka geografiska områden och människor som prioriteras i kriser där det finns humanitära responsplaner. Därtill har OCHA behövt säga upp delar av personalstyrkan, liksom många andra humanitära organisationer, vilket har haft en negativ påverkan för deras förmåga att samordna och genomföra den humanitära responsen på krisnivå. Organisationer och funktioner som arbetar med datainsamling och analys av humanitära behov riskerar att stå utan de finansiella resurser som krävs för att det humanitära systemet ska kunna fatta evidensbaserade beslut om vilka som är i mest akut behov av livräddande stöd. Samtidigt har en ojämn tillämpning av den gemensamma metodologin för behovsbedömning (JIAF/HNRP) synliggjort bristande samsyn kring definitionen av ”krisdrabbad” och ”mest akut behov”.

Som del av den humanitära omställningen har OCHA och andra förespråkat ett stärkt lokalt ägarskap och genomförande inom det humanitära systemet, bland annat genom att ersätta klustersamordning med mer lokalt förankrade strukturer där lokala organisationer föreslås få mer ansvar över samordningen. Direktfinansiering till lokala aktörer och användning av poolade fonder har också lyfts fram som kostnadseffektiva lösningar i ljuset av ökade behov och minskad finansiering. Huruvida ett ökat inflytande för lokala aktörer i det humanitära systemet i sin helhet kommer att förverkligas under strategiperioden återstår att se, bland annat i ljuset av USA:s beslut att tillföra 2 miljarder USD till FN:s humanitära landsfonder (CBPF) i januari 2026 där överenskommelsen med OCHA medför

¹⁶ NRC's Humanitarian Programme 2021-2025. Insatsnummer: 14395.

¹⁷ ICRC Appeals 2022-2025: Operations. Insatsnummer: 14440.

¹⁸ OCHA, Global Humanitarian Overview 2026: Press Release - 'Life by life' - UN launches \$33 billion aid appeal with urgent call for global solidarity. (8 december 2025).

krav som i praktiken gör det svårt att prioritera lokala aktörer framför FN-organ och internationella NGO:er när medlen ska fördelas av de humanitära landfonderna. Dessutom styrs delar av den amerikanska finansieringen till kriser som inte tillhör de 25 största och mest akuta enligt Sidas allokeringmodell, även om så varit fallet även tidigare år.

Slutligen finns det en hög risk för minskad effektivitet och principfasthet i det humanitära systemet framöver i kölvattnet av en utvidgad 'Mexico City Policy', även kallad 'Promoting Human Flourishing in Foreign Assistance Policy' (PHFFA), som annonserats av den amerikanska administrationen. Denna utvidgade policy kan komma att innebära att humanitära organisationer som mottar amerikansk humanitär finansiering direkt, eller indirekt via OCHA, tvingas avstå livräddande insatser kopplat till jämställdhet, skydd, och sexuell och reproduktiv hälsa, inklusive mödravård, vilket i så fall kommer att innebära ytterligare utmaningar för humanitära aktörer att genomföra principfast och behovsbaserad humanitär verksamhet.

Portföljens sammansättning

Som nämntes i avsnitt 2 har Sidas humanitära avdelning som del av operationaliseringen av Strategin för Sveriges humanitära bistånd genom Sida 2025-2029 identifierat ett behov av att jobba med olika typer av partnerskapsmodeller och stöd för att nå de två strategimålen. Sida har därför utformat centrala och riktade operativa partnerskap, systemstödjande partnerskap, samt partnerskap för analys, lärande och innovation.

Delar av portföljsammansättningen inom centrala operativa partnerskap bedöms som relevant i relation till strategimål 2. De utvalda organisationerna har stark kapacitet att genomföra behovsbaserade analyser på global nivå och identifiera och erbjuda stöd till de som är i störst behov av skydd och assistans på krisnivå. Flertalet har även etablerade interna rutiner för att integrera skydd i sin verksamhet och bidra till att reducera risken för våld, hot och övergrepp mot krisdrabbade människor. Dessutom bidrar dessa organisationer till ett effektivt humanitärt system genom att vara aktiva och ofta ledande i centrala samordningsforum både globalt och på krisnivå.

Det pågår samtidigt flera processer för att identifiera partnerskap inom övriga partnerskapskategorier, inklusive en analys av vilka aktörer och funktioner i det humanitära systemet som är mest strategiska att stödja för att bidra till strategimål 2. Betydande delar av portföljen är därför fortfarande under utveckling och portföljen väntas därför växa under 2026 och framåt, i takt med att Sida identifierar organisationer som bäst kan bidra till de prioriterade områdena i Sidas genomförandeplan. Detta inkluderar ökat direktstöd till lokala organisationer, ett utökat stöd till aktörer som bidrar till att främja respekt för internationell humanitär rätt, bland annat genom humanitär diplomati, och därmed bidrar till ökat skydd för krisdrabbade människor och förbättrat humanitärt tillträde, samt partnerskap kopplade till föregripande åtgärder och mer hållbara lösningar inom humanitärt stöd. Resultaten av dessa analyser väntas leda till fler insatser och en mer diversifierad partnerportfölj under senare delen av 2026.

Även portföljen för systemstödjande partnerskap och partnerskap för analys, lärande och innovation kommer att vidareutvecklas under 2026. Analysen av systemstödjande funktioner påbörjades under sista kvartalet 2025 och genom Sidas ledande roll i givarsamordningen vad gäller systemkritiska funktioner planeras analysen att vara färdig under första kvartalet 2026. I avvaktan på att analyserna är gjorda har vissa befintliga insatser blivit föremål för kortare förlängningar och medelstillägg för att upprätthålla kritiska systemstödjande funktioner, till exempel medelstillägg på 30 miljoner kronor till IMPACT/REACH för det första halvåret 2026 för att möjliggöra datainsamling, analys och behovsbaserad prioritering och beslutsfattande tills det att analysen för systemstödjande partnerskap är färdig. Portföljen inom systemstödjande partnerskap bedöms därför vara fortsatt relevant, även om kompletteringar och justeringar är att vänta under strategiperioden.

Sidas humanitära avdelning har under 2025 gjort framsteg när det kommer till en rad prioriterade områden och delmål som identifierats som förutsättningar för att uppnå strategimål 2. Avdelningen har bland annat genomfört en analys av systemkritiska stödfunktioner som behöver finansieras för att möjliggöra en effektiv, principfast och behovsbaserad humanitär respons. Denna analys har inte enbart bidragit till att Sida kunnat identifiera och prioritera fortsatt stöd till IMPACT/REACH under första halvan av 2026 för att möjliggöra datainsamling och jämförbar behovsanalys inom och mellan kriser¹⁹, utan den här analysen av systemstödande funktioner har också mynnat ut i 58,5 miljoner kronor i ytterligare stöd till FN:s humanitära flygtjänst (UNHAS) för att möjliggöra transport av humanitär personal och kritiska förnödenheter till svårtillgängliga platser²⁰.

Som ett bidrag till starkare samordning i ett humanitärt system under stark press samordnar Sida en givargrupp som fokuserar på systemstödande funktioner inom till exempel samordning, data och informationshantering, logistik och säkerhet för biståndsarbetare. Syftet är att identifiera kritiska tjänster och funktioner som möjliggör effektiv och kvalitativ humanitär verksamhet, och säkerställa mer samordnad och förutsägbar finansiering för dessa tjänster, samt minska risken för duplicering och istället säkerställa en mer effektiv användning av respektive givares resurser. Givargruppen har varit aktiv sedan mars 2025 och höll i januari 2026 sitt första fysiska möte i Stockholm.

Resultatexempel

Inom ramen för humanitär diplomati och civil/militär samordning, har Myndigheten för Civilt Försvar (MCF, tidigare MSB) med Sidas finansiering genomfört ett faktainsamlingsuppdrag i syfte att få ökad förståelse för Civil Military Coordination Center (CMCC) och International Stabilisation Force (ISF), inklusive möjligheter och utmaningar för principiellt stöd och humanitärt tillträde till Gaza.

Dessutom har stöd till Internationella Rödakorskommittén (ICRC) under 2025 inte bara bidragit till att livräddande assistans och skydd når krisdrabbade människor, utan stödet har också bidragit till att ICRC kunnat föra dialog om respekt för internationell humanitär rätt med krigförande stater och väpnade grupper, exempelvis i DR Kongo där de utbildade 1,400 individer från kongolesiska armén och olika väpnade grupper²¹, vilket bedöms vara mycket relevant i relation till det andra strategimålet och mer specifikt delmålet om att öka respekten för IHL för att minska våld mot civila och förbättra tillträdet till krisdrabbade människor.

3.3 Sidas bidrag till långsiktiga effekter

Huvudsakligt fokus för det humanitära biståndet är att rädda liv, lindra nöd och upprätthålla mänsklig värdighet hos krisdrabbade människor. Syftet med det humanitära biståndet är inte att bidra till långsiktiga effekter utan svara upp mot omedelbara behov. Det humanitära biståndet kommer därtill inte kunna ersätta minskad utvecklingsfinansiering eller axla rollen att säkerställa långsiktiga lösningar i humanitära kriskontexter.

Sida har dock under föregående strategiperiod finansierat ett flertal initiativ, katalytiska insatser och organisationer som bidragit till långsiktiga effektivitetsvinster inom det humanitära systemet. Något som bland annat skett genom metod- och kapacitetsstödsprojekt, där Sida finansierat såväl centrala operativa partnerorganisationer liksom organisationer som arbetar med systemstödande funktioner, kunskapsöverföring, lärande och policyfrågor.

¹⁹ REACH initiative 2024-2025. Insatsnummer 16773.

²⁰ WFP HUM 2022-2025. Insatsnummer 15128.

²¹ ICRC, Annual Report 2024, s. 93. Dokumentnummer: 20/001162-262

Ett exempel är stödet till revideringen av metodologin för jämförbara behovsbedömningar (JIAF), som syftade till mer jämförbar behovsanalys, evidens- och datadriven prioritering, och därmed ett mer principfast och effektivt humanitärt system.

Sida har också identifierat centrala operativa partnerorganisationer som erbjuder integrerat och multisektoriellt stöd till krisdrabbade människor – organisationer som ofta tillgodoser grundläggande behov och samtidigt arbetar med skyddsåtgärder och motståndskraftsskapande insatser, exempelvis juridiskt stöd till personer utan ID-handlingar eller jordbruksstöd till hushåll som lider av undernäring.

Under den nya strategiperioden avser Sida att ta ytterligare steg för att bidra till en mer hållbar och långsiktig kapacitet inom det humanitära systemet, särskilt i utdragna humanitära kriser, genom följande ansatser:

- *Flerårig finansiering*: Drygt 20 procent av Sidas årliga humanitära anslag utgörs idag av flerårig finansiering. Målsättningen är att öka denna andel till cirka 30 procent för att stärka långsiktig kapacitet och effektivitet i humanitärt stöd.
- *Riktade insatser*: Kompletterande stöd till prioriterade områden och livräddande respons, med fokus på insatser som kan bidra till långsiktighet och minska akuta behov på sikt, som föregripande finansiering samt bidra till att främja respekt för internationell humanitär rätt för ökat skydd av krisdrabbade människor och förbättrat tillträde för humanitärt stöd.
- *Lokalt lett humanitärt arbete*: Genom ökat stöd till lokala aktörer kan Sida bidra till en mer hållbar kapacitet att möta humanitära behov.
- *Innovation*: Främjande av innovation och nytänkande skapar förutsättningar för att hitta långsiktiga lösningar som samtidigt kan svara upp mot akuta behov.
- *Stärkt samverkan och ökade synergier mellan humanitärt bistånd och utvecklingsarbete, inklusive fredsbyggande arbete*: Sida kommer att arbeta för att skapa förutsättningar för samverkan, framförallt i kriser och kontexter där Sida har bilaterala och regionala utvecklingsstrategier med mål som handlar om att minska humanitära behov och bryta beroendet av humanitärt bistånd. Det inkluderar att bidra till gemensam analys, planering och finansiering samt bidra till resultatrapportering, gemensam dialog och uppföljning.

4. Översikt av strategisammanhanget

Som beskrivs utförligt i Sidas humanitära erbjudande befinner sig världen i en snabbt förvärrad global humanitär situation där antalet kriser ökar i antal, omfattning och allvarlighetsgrad, med förödande konsekvenser för människor världen över. Behoven drivs av längre och mer komplexa väpnade konflikter, samtidigt som respekten för internationell humanitär rätt och andra ramverk för skydd av civila och humanitärt tillträde är alltmer bristfällig. Situationen förvärras av naturkatastrofer och försämrade socioekonomiska förhållanden, särskilt för redan utsatta grupper.

Samtidigt som de humanitära behoven ökar genomgår det humanitära systemet en omfattande finansiell kris. Krisen är ett direkt resultat av omfattande neddragningar från flera stora givarländer, däribland USA och Storbritannien. Som svar på den minskande finansieringen initierade FN:s humanitära chef en humanitär omställning, ”the Humanitarian Reset”, under 2025. Reformen syftar till att, med kraftigt minskade resurser, säkerställa en än mer snäv och behovsbaserad prioritering av humanitärt stöd till människor i behov. Responsen ska också bli mer effektiv, lokalt förankrad och kontextanpassad. Under 2025 finansierades enbart 33 procent av de globala humanitära appellerna.²²

---

²² OCHA. Global Humanitarian Overview 2025 - The Cruel Math of Aid Cuts (Hyper - Prioritized Report) - June 2025, s. 9-15.

Tabell 5. Nyckeltal, rapportens år²³

Nyckeltal	Värde
Strategivolym mnkr (hela strategivolymen alla år)	9 140,0
Antal insatser med finansiell aktivitet/rapporteringsår	34
Utfall mnkr, insatser med finansiell aktivitet/rapporteringsår	4 643,3
Antal garantier, pågående under rapportens år	0

4.1 Sveriges roll i strategisammanhanget

Sverige är fortsatt en av världens största humanitära givare och var 2025 den nionde största enligt OCHAs Financial Tracking System. Det svenska humanitära biståndet består av Utrikesdepartementets (UD) kärnstöd till humanitära partner samt Sidas stöd, som utgår från globala behov och en behovsbaserad allokering till kriser där behoven är som störst och mest akuta. Tillsammans möjliggör dessa två kanaler ett stöd som både är flexibelt och riktat mot svenska prioriterade områden, vilket ger Sverige en stark röst i det humanitära systemet.

Sidas partnerskapsportfölj, där partnerorganisationer i förväg har valts ut och granskats utifrån mandat, effektivitet och operativ kapacitet att leverera assistans och skydd till människor i behov av humanitärt bistånd, bidrar fortsatt till att leverera goda resultat trots de komplexa och krävande förutsättningar som präglar de humanitära kriserna. Partnersammansättningen speglar såväl behoven i det humanitära systemet som målen i den humanitära strategin.

Sidas landspecifika stöd och fältbesök ger Sverige goda möjligheter att följa upp partners resultat och förstå deras bidrag till målsättningarna för det svenska humanitära biståndet. Denna uppföljning möjliggör en initierad dialog och ökad påverkan i frågor som rör partners arbete. Sidas riktade stöd till landprogram, som beslutas årligen, ger dessutom Sverige möjlighet att tydligt signalera FN-partners kapacitet och resultat på landnivå, utan att kompromissa med de stora operativa och politiska fördelar som flexibelt kärnstöd innebär.

Sverige har också förutsättningar att, utöver att tillhandahålla humanitärt assistans och skydd, fortsätta vara en viktig röst i normativa frågor som rör systemets effektivitet och utveckling. Sveriges ledande position som principfast humanitär givare stärker möjligheten att främja svenska intressen både globalt och på landnivå.

En central del av Sveriges starka röst i det humanitära systemet är Sidas behovsbaserade allokeringsmodell, som operationaliserar de humanitära principerna på global nivå. Särskild vikt läggs vid opartiskhetsprincipen, vilken är särskilt relevant i en politiserad värld där finansieringen till de mest akuta behoven påverkas av andra faktorer än allvarlighetsgrad. För att möjliggöra en principfast och opartisk allokering genomför Sida en omfattande global analys av humanitära kriser i syfte att identifiera de länder där gapet mellan behov och kapacitet är störst och fördela medel proportionerligt mellan dessa länder, baserat på behov som inte täcks av den humanitära responsen. Särskilt allvarliga och omfattande humanitära behov identifierades i 25 länder, vilka ingår i den initiala allokeringen för 2026. Fem länder – El Salvador, Honduras, Guatemala, Kenya och Uganda – som ingick i den initiala allokeringen 2025 har fasats ut.

Ett ytterligare mervärde i strategisammanhang är Sidas tillhandahållande av tidiga utbetalningar och kvalitetsfinansiering (flexibel och/eller flerårig finansiering), vilket har ett stort operativt mervärde

²³ Är strategin på sitt första genomförande år aggregerar tabellen hela årets utfall och antal insatser, dvs både den äldre (om sådan finns) och den nya strategin.

för partner i en tid då allt fler givare öronmärker medel. Den flexibilitet som Sidas modell erbjuder gör det möjligt för organisationer att snabbt och effektivt möta föränderliga behov, utan avbrott och där behoven är som störst. Det gör det också lättare att upprätthålla verksamhet i svårtillgängliga områden. Partner har även rapporterat att flexibel finansiering skapar möjligheter att utveckla innovativa metoder och arbetssätt.

Genom samarbete med andra svenska aktörer och myndigheter finns goda förutsättningar att fortsätta utveckla Team Sweden-samarbetet. Sida fortsätter sitt samarbete med MCF och kommer under den nya strategin att undersöka hur samarbetet kan vidareutvecklas. Vidare kommer Sida att se över samarbeten och kunskapsutbyten med andra relevanta aktörer, såsom Svenska Röda Korset, Folke Bernadotteakademien (FBA), och är aktiv i Business Swedens nätverk för dialog om svenska företags möjligheter inom den humanitära sektorn.

Sida bedömer att Sverige har fått genomslag för flera prioriterade frågor under föregående strategiperiod, exempelvis frågor om skydd och behovsbaserad prioritering. Under den nya strategiperioden kommer Sida, tillsammans med partnerorganisationer, givare och andra aktörer, fortsatt att driva dessa prioriterade frågor i syfte att uppnå en mer effektiv humanitär respons på global nivå, med särskilt fokus på lokalt lett humanitärt arbete, skydd, innovation, behovsbaserad prioritering samt synergier och samverkan med utvecklingsbiståndet.

4.2 Resultat från andra strategier, synergier och samordning

I enlighet med reformagendan för svenskt bistånd har Sida under strategiperioden fortsatt arbetet med att stärka synergier med relevanta strategier, i syfte att säkerställa att utvecklingsfinansiering i humanitära kontexter mer effektivt bidrar till att minska uppkomsten av humanitära behov och förebygga risker för att nya kriser och behov uppstår.

I länder där Sida samtidigt bedriver utvecklingssamarbete finns goda förutsättningar för stärkta synergier. I 16 av de länder där Sida har finansierat humanitära insatser under strategiperioden har myndigheten även bedrivit bilateralt utvecklingssamarbete, vilket inkluderar de fyra kriser som fått störst del av det humanitära anslaget under 2025. Flertalet bilaterala strategier har mål som syftar till att minska humanitära behov och bryta beroendet av humanitärt bistånd och i flera länder har stärkt samverkan resulterat i att det idag finns utvecklingsinsatser som syftar till att stärka resiliens, främja social sammanhållning och förebygga konflikter bland de fattigaste och mest sårbara, inklusive människor på flykt, för att på sikt minska humanitära behov.

I exempelvis Etiopien finansierar Sida genom det bilaterala utvecklingssamarbetet ett program som genomförs i samarbete mellan de tre FN-organisationerna IOM, FAO och UN-Habitat, och som har bidragit till förbättrade socioekonomiska villkor samt till fredlig samexistens mellan internflyktingar och värdsamhällen, med den övergripande målsättningen att skapa varaktiga lösningar för människor på flykt.²⁴ Genom stöd till UNICEF bidrar Sida även till att stärka Etiopiens kapacitet att tillhandahålla social trygghet genom kontantbaserat stöd med målet att stärka motståndskraften och förbättra försörjningsmöjligheter för sårbara grupper, inklusive internflyktingar.²⁵

I Somalia har Sida sedan 2013 finansierat Somali Resilience Program (SomReP), som syftar till att stärka motståndskraften mot humanitära kriser och som bland annat har bidragit till att reducera nivåerna av akut hunger i områden som drabbats av torka.²⁶ Sida har även nyligen beslutat om ett

---

²⁴ Durable Solutions Through Community Resilience - IOM/FAO/UN Habitat. Insatsnummer: 15644.

²⁵ Social Protection phase II, Strengthened resilience and livelihood. Insatsnummer: 15545.

²⁶ SomReP - Somali Resilience Program phase 3. Insatsnummer: 17060.

nytt projekt i syfte att trappa upp tidiga och föregripande insatser för att minska omfattningen, kostnaderna och konsekvenserna av klimatrelaterade chocker i Somalia.²⁷

Genom stöd till UN Women i Bangladesh har kvinnocenter etablerats i rohingyalägren och värdsamhällen. Dessa fungerar som trygga mötesplatser där kvinnor kan få utbildning, stöd och tillgång till livsviktiga tjänster, inklusive sjuk- och mödravård samt juridiskt stöd.²⁸ Genom ett gemensamt FN-program har UNHCR, IOM, WFP och FAO, genom tillhandahållande av renare och tryggare matlagingsbränsle för flyktingar, bidragit till att minska omfattningen av vedeldning. Detta har i sin tur minskat skyddsrisken för kvinnor och förbättrat hushållens luftkvalitet. Programmet har dessutom bidragit till förbättrade socioekonomiska förutsättningar för både flyktingar och värdsamhällen.²⁹

Förutsättningarna för att åstadkomma synergier på landnivå har dock begränsats av att flera bilaterala strategier i länder med omfattande humanitära behov har fasats ut eller är under utfasning. Det är dessutom en utmaning att flera andra givare har minskat sitt utvecklingsbistånd till krisdrabbade länder under de senaste åren, vilket begränsar möjligheten att hitta synergier med andra aktörer inom områden där det finns potential att långsiktigt minska humanitära behov. I länder utan bilaterala strategier kan synergier i stället skapas inom ramen för regionala eller globala strategier, inklusive insatser inom fred och säkerhet, mänskliga rättigheter och liknande områden. Samarbete med andra givare, särskilt EU, är också viktigt för att stärka effekten av det svenska biståndet.

Analys av möjligheter för stärkt samverkan mellan humanitärt bistånd och utvecklingssamarbete tar i huvudsak sin utgångspunkt i Sidas årliga humanitära krisanalyser (HCA), multidimensionella fattigdomsanalyser och relevanta utvecklingserbudanden, inom vilka möjligheter till samverkan och synergier analyseras och beskrivs. Under 2025 har Sidas humanitära avdelning deltagit aktivt i framtagandet av utvecklingserbudanden i flera samarbetsländer för att säkerställa samordning och synergier, särskilt mellan bilaterala utvecklingsstrategier och den humanitära landanalysen. I flera länder med omfattande humanitära behov uppgår det humanitära stödet till betydligt mer än utvecklingsstödet. Exempelvis uppgick Sidas humanitära stöd i Sudan 2025 till 410 MSEK, medan utvecklingsstödet var 140 MSEK. Utöver synergier inom det svenska biståndet kan och bör samarbete och synergier även sökas med andra givare, inte minst inom det utvecklingssamarbete som förmedlas via EU.

Tabell 8. Utfall per land/region under strategin

Synergier	Utfall, mnkr
Utvecklingsländer, ospecificerat ³⁰	145,9
Sudan	123,0
Palestina	58,6
Syrien	33,0
Demokratiska republiken Kongo	31,5
Pakistan	30,0

²⁷ FAO Anticipatory and Early Action in Somalia. Insatsnummer: 18028.

²⁸ UN Women in Bangladesh - support to SN 2024-2027. Insatsnummer: 14584.

²⁹ Safe Access to Fuel and Energy Plus - Phase 2. Insatsnummer: 14907.

³⁰ Inkluderar flexibelt stöd till ett fåtal partnerorganisationer där inrapportering om användning på landnivå ännu inte redovisats. Inkluderar bland annat globalt stöd till UNHAS, IMPACT/REACH samt Svenska Röda Korset för deras delegater samt Röda Korsets Disaster Response Emergency Fund (DREF).

Yemen	24,5
Myanmar	23,0

Som redogörs för i genomförandeplanen för den humanitära strategin 2025-2029 kommer Sida att fortsätta att stärka rutinerna för intern samverkan och utforska områden för ökade synergier med andra svenska strategier, bland annat vad gäller utvecklingsfinansierad klimatanpassning och klimatföregripande insatser. Därtill kan Sida komma att stärka samverkan kring kapacitetsstärkande stöd till civilsamhällesorganisationer, inom ramen för Strategin för Sveriges utvecklingssamarbete med det civila samhället, samt synergier med Sidas arbete för mänskliga rättigheter, fred, säkerhet, stabilisering och jämställdhet, med fokus på gemensamma utmaningar, inklusive skydd av krisdrabbade människor. Det finns också möjligheter för ökad samverkan och synergier inom områden som SRHR och jämställdhet, för att minska risker och stärka kvinnors och flickors rättigheter, samt inom migration med ambitionen att säkerställa ökad utvecklingsfinansiering till utdragna flyktingkriser, med syfte att adressera grundorsakerna till att människor tvingas fly och skapa varaktiga lösningar för människor på flykt.

4.3 Lokalt ägarskap

Då denna rapportering avser det humanitära biståndet kommer avsnittet nedan att utgå från lokalt ägarskap i förhållande till lokala organisationer i relevanta humanitära kriskontexter, och inte lokalt ägarskap i mer utvecklingsorienterad mening som utgår från ländernas egna prioriteringar. Lokala och nationella aktörer spelar en avgörande roll före, under och efter humanitära kriser, men saknar trots detta ofta tillgång till resurser, inflytande och erkännande inom det internationella humanitära systemet. Genom ökat stöd till lokala aktörer bidrar Sida inte bara till en mer kostnadseffektiv respons, utan även till en mer hållbar och långsiktig kapacitet att möta människors humanitära behov.

Sida har följaktligen, inom ramen för den tidigare humanitära strategin, ökat ambitionerna inom lokalt lett humanitärt arbete och har bland annat beslutat om ett antal insatser med fokus på lokalt ledarskap, inklusive direkt finansiering till lokala organisationer, såsom den lokala, kvinnoledda humanitära organisationen East SOS i Ukraina³¹; delegerat samarbete till Swiss Agency for Development and Cooperation (SDC) för att direkt samfinansiera en lokal kvinnoledd organisation i Myanmar³²; samt stöd till lokala och nationella organisationer genom Start Fund Bangladesh, som förvaltas av Start Network.³³ Under 2025 delegerade Sida även medel till svenska ambassaden i Demokratiska republiken Kongo för att genomföra ytterligare en insats med en lokal humanitär organisation som genomförare.³⁴

För att stärka lokala aktörers deltagande och ledarskap i humanitära samordningsmekanismer stödjer Sida även International Council of Voluntary Agencies (ICVA), som arbetar för att öka NGO:ers inflytande genom att lyfta dem som centrala aktörer.³⁵ Sida stödjer även flera NGO-plattformar som i sin tur ger stöd till lokala aktörer, inklusive kvinnoorganisationer. Dessutom finansierar Sida Oxfams fleråriga projekt "Frontline Community Protection", som stärker samhällens förmåga till förhandling, påverkan och skyddsarbete. Projektet drivs i partnerskap med fyra nationella NGO:er, som får direkt finansiering och mentorskap för att stärka sina ledarskapsroller och sin representation i det globala

³¹ HUM Localisation pilot: East SOS Ukraine, insatsnummer: 17178

³² HUM Localisation pilot: SDC/Meikwe Myanmar, insatsnummer: 17240

³³ HUM Localisation pilot: Start Fund Bangladesh/Start Network, insatsnummer: 17239

³⁴ HUM Localisation pilot: ABCom DR Congo, insatsnummer: 17268

³⁵ International Council of Voluntary Agencies (ICVA) core support 2022 – 2025, insatsnummer: 15787

skyddsklustrets tematiska arbetsgrupper. Genom en pilot tillsammans med NRC har Sida vidare bidragit till att den lokala partnern Uttaran fått tillgång till indirekta kostnader, vilket möjliggjort viktiga institutionella investeringar som stärkt organisationens långsiktiga kapacitet.³⁶ Medlen har också möjliggjort för Uttaran att spela en mer framträdande roll i humanitära samordningsforum.

Under 2024 uppskattade Sida att omkring 20 procent av Sidas humanitära medel via internationella partner vidareförmedlades till lokala organisationer. Att ytterligare stärka förutsättningarna för lokalt lett humanitärt arbete utgör ett av de prioriterade områden som Sida avser uppmärksamma inom ramen för den nya humanitära strategin, med målet att minst 25 procent av den humanitära finansieringen ska gå direkt eller via intermediärer till lokala och nationella aktörer, i enlighet med Reformagendan och Sveriges åtaganden inom Grand Bargain. Sida avser att öka det direkta stödet till lokala och nationella aktörer och etablera nya, riktade partnerskap med fonder och/eller andra lokala intermediärer, med ett tydligare fokus på lokalt ägarskap och ledarskap, med ambitionen att dessa nya partnerskap ska utgöra minst 3–5 procent av Sidas humanitära finansiering under strategiperioden.

Sida avser under strategiperioden även driva frågan om ökad kvalitetsfinansiering till lokala och nationella aktörer i dialog med partnerorganisationer och kommer bland annat att ställa högre krav på att operativa partner redovisar hur stor del av Sidas stöd som når lokala och nationella aktörer, hur de verkar för att uppfylla de internationella målen för lokalt lett humanitärt arbete, samt säkerställer att deras partner får tillräckligt med stöd för indirekta kostnader, inklusive säkerhetskostnader, i enlighet med definitioner och indikatorer inom Grand Bargain. Sida avser även att ställa högre krav på jämlika partnerskap mellan internationella och lokala aktörer samt vara aktiv i givarsamordningsgrupper kopplade till lokalt lett humanitärt arbete.

Det finns även inom ramen för den nya humanitära strategin förutsättningar att ytterligare stärka samverkan och synergier mellan det humanitära biståndet och utvecklingssamarbetet, i syfte att stärka kapaciteten i nationella system för katastrofhantering och katastrofförebyggande arbete, exempelvis nationella system för tidig varning och aktion – framför allt inom ramen för återkommande klimatrelaterade katastrofer. Ett flertal av Sidas partner genomför sina program i nära dialog med nationella myndigheter samt ger teknisk rådgivning och stöd i syfte att stärka nationella myndigheters system och förmåga att planera, genomföra och förebygga insatser.

5. Implikationer

Sidas humanitära avdelning har under framtagandet av genomförandeplanen för Sveriges humanitära bistånd genom Sida 2025-2029 tydligt stakat ut vägen framåt när det kommer till genomförandet av strategin. En central del är att Sida valt att diversifiera partnerskapsportföljen genom att etablera fyra partnerskapskategorier för att kunna omhänderta styrningen i strategin samtidigt som Sida strukturerat om avdelningen med en tydlig målbild om att anpassa Sidas arbetsätt och finansieringsverktyg för att mer målinriktat och strategiskt arbeta för att uppnå de två strategimålen och de prioriterade delmål som Sida utformat. De centrala operativa partnerskapen är under pågående beredning med förväntade avtalsförläggningar och avstals-signeringar i huvudsak under det första kvartalet 2026. Förändringsteorier och partnervalsprocesser för de prioriterade områdena inom riktade operativa partnerskap, systemstödjande partnerskap och partnerskap för analys, lärande och innovation är under arbete. Sammantaget bedöms avdelningens nya struktur, tydliga målbild och de olika partnerskapskategorierna mynna ut i flertalet nya insatser och partnerskap under återstoden av 2026.

---

³⁶ NRC's Humanitarian Programme 2021-2025, insatsnummer: 14395

En fråga av stor vikt för genomförandet av den humanitära strategin 2025-2029 är den fortsatta underfinansieringen av de humanitära responsplanerna eftersom minskad finansiering till livräddande assistans och skydd kommer att ställa högre krav på att Sidas humanitära partnerorganisationer att arbeta behovsbaserat, principfast och effektivt med minskande resurser. Samtidigt har Sida god möjlighet att bidra till ett mer effektivt och behovsbaserat humanitärt system genom att identifiera och finansiera partnerorganisationer, nya initiativ och systemstödjande funktioner som kompenserar för finansieringsbortfallet.

Av särskild vikt för det fortsatta strategigenomförandet är att följa och manövrera implikationerna av den amerikanska administrationens kraftiga utvidgning av den s.k. Mexico City-policy, betitlad *Promoting Human Flourishing in Foreign Assistance*, (PHFFA), som träder i kraft den 26 februari 2026. Denna policy-utvidgning har skapat kraftig oro eftersom den även sätter begränsningar för vilka aktiviteter FN-organ får genomföra med amerikansk finansiering. Den stora risken är att en strikt uttolkning och efterlevnad, med viss grad av självcensur, kan komma att få en kraftigt hämmande effekt på arbetet för sexuell och reproduktiv hälsa och rättigheter (SRHR), jämställdhet, skydd, mångfald och inkludering. Huruvida FN kommer att kunna säkra och tillämpa undantag ("waivers") från PHFFA för FN-organisationer och för andra humanitära organisationer kommer att bli avgörande för att det humanitära systemet ska kunna upprätthålla principfast och behovsbaserat stöd. Utöver en nära dialog med UD om PHFFA kommer Sida att behöva föra dialog med samtliga partnerorganisationer och andra givare om hur den amerikanska finansieringen till det humanitära systemet och medföljande styrning riskerar att göra systemet mindre effektivt, behovsbaserat och principfast. En ökad politisering av det humanitära biståndet riskerar att underminera ett principfast humanitärt bistånd, både på global nivå och i specifika kriskontexter, vilket i sin tur kan leda till försämrade möjligheter att säkra obehindrat tillträde samt upprätthålla internationell humanitär rätt vilket också riskerar att leda till ökade säkerhetsrisker för humanitär personal.

Bilagor

Bilaga 1. Strategirapporten – syfte, upplägg och förklaring till trafikljussystemet

1.1 Om strategirapporten – syfte och upplägg

De årliga strategirapporternas syfte är att rapportera Sidas strategigenomförande till regeringen. De tjänar som underlag till vårsamråden med Utrikesdepartementet (UD) samt till Regeringskansliets (RK) resultatrapportering. Sida är avsändare och UD är målgrupp för och mottagare av strategirapporten.

Vid sidan av strategirapporten redovisar Sida sin verksamhet till regeringen genom årsredovisningen. Strategirapporten går djupare och redogör för strategigenomförandet per strategimål för varje strategi och drar även framåtblickande slutsatser.

Strategirapporten är utformad i enlighet med regeringens riktlinjer för strategier. Strategirapporten ska redovisa, analysera och bedöma resultaten av strategigenomförandet i förhållande till angivna strategimål samt redogöra för implikationer för det fortsatta strategigenomförandet. Vid behov ska rapporten redovisa förändringar i förutsättningarna för genomförandet. Strategirapporten bygger på det underlag som finns tillgängligt vid tillfället för strategirapportens framtagande, däribland uppdaterad multidimensionell fattigdomsanalys (MDPA), rapportering, reserapporter, studier, utvärderingar, analyser och anteckningar från partnermöten.

Detta är en fördjupad strategirapport som, i enlighet med överenskommelse mellan Sida och UD, även inkluderar ett underlag till ny strategi. Rapporten redogör för slutsatserna från en fördjupad översyn av strategigenomförandet och sammanfattar lärdomar från genomförandet och resultat för hela strategiperioden. Slutsatser från strategigenomförandet och slutsatser från MDPA ligger sedan till grund för Sidas förslag till mål och inriktning för en ny strategi.

1.2 Förklaring av trafikljussystemet

Trafikljusen är ett signalsystem som sammanfattar och motiverar Sidas nulägesbedömning av strategigenomförandet. Olika aspekter av strategigenomförandet bedöms i strategirapporten för att ge en bild av trender i utvecklingen och hur väl portföljen av insatser och aktiviteter är sammansatt i relation till behoven i kontexten, strategins mål och förväntade resultat. Bedömningen består av ett färgsatt trafikljus samt en motivering.

Trafikljus för portföljens sammansättning

Grön: Portföljen är väl sammansatt	Gul: Portföljen behöver mindre justeringar	Röd: Portföljen behöver större justeringar
Portföljen svarar upp mot behoven i kontexten, strategins mål samt förväntas uppnå resultat enligt insatsernas mål.	Portföljen svarar delvis upp mot behoven i kontexten, strategins mål samt förväntas uppnå resultat för en större del av insatsernas mål.	Portföljen svarar inte upp mot behoven i kontexten, strategins mål och/eller förväntas inte uppnå resultat enligt insatsernas mål.

Sida utvecklar och anpassar löpande strategiportföljerna för att upprätthålla en väl sammansatt portfölj. Sida anpassar portföljen genom att förhålla sig till utvecklingsutmaningar i respektive kontext, aktuell styrning samt genom att säkerställa att insatser och aktiviteter förväntas bidra till resultat. Trafikljusbedömningen beaktar och utgår från dessa tre aspekter.

Trafikljus för portföljens resultat

I vilken utsträckning bidrar portföljens resultat till strategimålet?

Hög grad	Måttlig grad	Låg grad
Portföljens resultat bidrar i hög grad till strategimålet, via de underliggande utfallsmålen.	Portföljens resultat bidrar i måttlig grad till strategimålet, via de underliggande utfallsmålen.	Portföljens resultat bidrar i låg grad till strategimålet.

Sida använder trafikljuset för portföljens resultat för att följa upp resultat i relation till strategimålen. Bedömningen förankras i Sidas verksamhetslogik: Eftersom strategimålen inte kan mätas direkt – då det saknas tydliga utgångslägen och definierade slutpunkter – bedöms i stället hur insatsernas utfall bidrar till förändring. Utfallsmålen fungerar som en brygga mellan insatserna och strategimålet, och mäter Sidas bidrag genom finansiering, expertis, dialog och projektgenomförande. Trafikljuset visar i vilken grad insatserna inom en portfölj uppfyller sina mål och hur omfattande dessa bidrag är i relation till strategimålet. På så vis kan Sida identifiera om portföljens resultat leder till observerbara förändringar som stödjer närmandet av strategimålet.

Bedömningen sker i relation till uppsatta mål:

1. Resultat i relation till målen i portföljen: I vilken utsträckning har insatserna gett resultat? I vilken utsträckning når insatserna målen?

Antagande: Portföljen består av insatser vars måluppfyllelse bidrar till närmande av utfallsmålen, och därigenom strategimålet. Om insatserna inte ger resultat i relation till sina mål så ger de inte heller resultat i relation till strategimålet, enligt Sidas verksamhetslogik.

2. Resultat i relation till utfallsmålen: I vilken utsträckning har Sida bidragit till förändring i linje med utfallsmålet? Givet resultaten i portföljen, har det skett en förändring i linje med utfallsmålet? Hur stor eller betydelsefull är denna förändring?

Antagande: Portföljen levererar resultat, men av olika betydelse och magnitud.

3. Resultat i relation till strategimålet: Givet Sidas bidrag till utfallsmålen, i vilken utsträckning har Sida bidragit till ett närmande av strategimålet? Det finns ingen formel för att värdera betydelsen av framsteg i relation till strategimålet – det beror på förändringsteorin.

Antagande: Utfallsmålen har formulerats som delmål till strategimålet. Förändring i linje med utfallsmålen innebär ett närmande av strategimålet.